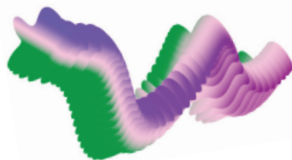

PRONOMEN RUNDA

Den här korta guiden tar upp några saker som är viktiga att ta hänsyn till när ni planerar en pronomenrunda.

Den innehåller praktiska exempel, så att ni lättare skall kunna genomföra pronomenrundor i er grupp, workshop eller ert klassrum.

Detta häfte är skapat som en del av det kollektiva forsknings- och studieprojektet *Teaching to Transgress Toolbox*, vilket är ett samarbete mellan de tre konstskolorna: ERG (Bryssel, Belgien), HDK-Valand (Göteborg, Sverige) och ISBA (Besançon, Frankrike). Projektet som finansieras av EU bedrevs under år 2019-2022. För mer information se: <http://www.ttttoolbox.net>.

För en mer utförlig version av den här guiden på engelska, illustrerad med teckningar, collage, ljud- och videointervjuer se: http://ttttoolbox.net/Who_is_in_the_Classroom::index.xhtml

Den har skapats av arbetsgruppen *Who is in the classroom?* – Flo*Souad Benaddi, Åke Sjöberg, Kolbrun Inga Söring, Eva Weinmayr.

En kort ordlista

Cisperson är en term som används för att beskriva en person som identifierar sig med det binära kön den tilldelades vid födseln (utifrån dens genitalier). Om du till exempel identifierar dig som kvinna, och har tilldelats kvinnligt genus vid födseln är du en cis-kvinna.

Den, dens är pronomen som används för att i tredje person hänvisa till en person vars genusidentitet är icke-binär eller okänd. "Jag visste vissa saker om ... den person jag intervjuade ... den hade antagit sitt könsneutrala namn några år tidigare, när den började identifiera sig som icke-binära - det vill säga varken man eller kvinna." På svenska kan vi dessutom använda de specifikt könsneutrala pronomen: hen, henom, hens.

Att använda fel pronomen, eller gissa fel på vilket genus eller kön en person har, kallas att felköna och kan inträffa när någon avsiktligt eller oavsiktligt refererar till en person på ett sätt som inte stämmer överens med dennes könsidentitet. Detta sker oftast genom att vi använder fel pronomen - till exempel genom att referera till en person som identifierar sig som kvinna som "han". För transpersoner kan det få allvarliga konsekvenser att bli benämnd med felaktig pronomen, det kan det utlösa ångest, leda till depression, högre självmordsrisk eller självskadebeteende. Vi kan alla hjälpa till att minska dessa risker genom att tala om transpersoner med deras valda namn och de pronomen de använder.

Mikroaggressioner är indirekta, subtila eller oavsiktliga nedvärderande handlingar mot personer i marginaliserade grupper. Detta beror ofta på sociala och kulturella fördomar, felaktig information eller bristande förståelse för andra människors liv, identiteter och erfarenheter. Mikroaggressioner finns också på många platser i vår omgivning, t.ex. i skolböcker som upprätthåller visar stereotypa föreställningar om minoriteter genom bla funkofobi, transfobi, eller rasism. Dessa aggressioner kan verka små men kan ha en mycket negativ inverkan på de utsatta. De kan utlösa psykiska problem, särskilt när de förekommer regelbundet. Mikroaggressioner upplevs ofta som kränkande av de som utsätts medan de som utför dem ofta inte uppfattar dem som skadliga.

Vad är en pronomenrunda?

En pronomenrunda är en namnrunda (ofta i början av ett möte) där alla säger sitt namn och vilket pronomen de vill att andra ska använda när de talar om dem i tredje person. Det är ett bra sätt att presentera sig för varandra och att minska deskadliga effekterna av att vi antar saker om varandra.

Hur fungerar det?

Först introducerar ni för gruppen vad de ska säga, till exempel: "Säg ditt namn, dina pronomen, dina tillgänglighetsbehov och berätta sedan en sak som du tycker om hos dig själv. Kom ihåg att om du inte känner dig bekväm med att säga något kan du säga 'pass'."

Personen som håller i mötet bör demonstrera genom att börja "Hej, jag heter Evert, mina pronomen är han/honom/hans, mina tillgänglighetsbehov är för närvarande tillgodosedda och jag är en bra kock". Bestäm sedan den person som ska fortsätta efter dig och i vilken riktning rundan går. Det är ofta bra att sitta i en cirkel när vi gör en runda så att folk kan se varandra i ögonen. Det kan vara bra att anteckna under rundan, om du inte har ett mycket bra minne.

Kom också ihåg att rundan som presenteras här bara är ett förslag, ni kan behöva anpassa den för ert sammanhang. Be om feedback efter rundan och försök förbättra den till nästa gång. Ju mer ni övar desto bättre går det.

Varför är detta viktigt?

Forskning har visat att det har en negativ effekt på personers psykiska hälsa när andra konsekvent använder fel namn eller fel pronomen om dem (se ordlistan).

{PERSONLIGA}

PRONOMEN

Pronomen använder vi när vi talar om någon i tredje person men inte vill behöva upprepa deras namn.

Hur används de?

“Sofia tycker om glass, dens favoritsmak är hallon, den köper alltid samma glass.”

“Daniel är bra på matematik, det är hennes favoritämne.”

Exempel på pronomen på svenska

På svenska kan personliga pronomen i singularis tredje person t.ex vara:

den/dens, hen/henom/hens, han/honom/hans, hon/henne/hennes.

Att anta eller gissa någons pronomen

Det är bäst om vi inte antar vilka pronomen någon använder, eller vilka pronomen som är rätt för dem. Det är bra att låta alla berätta vilka pronomen de använder. Vissa personer använder mer än en uppsättning pronomen, andra har aldrig tänkt på pronomen som något de kan välja själva.

- Med hjälp av en pronomenrunda kan vi bli mer medvetna om hur vi talar med och om varandra, och ompröva våra mönster att anta andras genus. Några frågor att fundera på är följande: "Vilka pronomen använder du för att beskriva dig själv?" "Känns det okej med de pronomen som folk använder för dig?" "Vet du om de pronomen som du använder för att tala om dina kompisar är rätt enligt dem?"
- Om du har glömt någons pronomen eller är osäker kan du alltid fråga dem igen. Det gör du enklast genom att först presentera dina pronomen och sedan fråga om deras. Till exempel: "Jag heter Suli och mina pronomen är han/honom/hans, vad är dina?"
- Om någon frågar efter dina pronomen och inte presenterar sina är det alltid en bra idé att i gengäld också fråga dem.
- Om du inte använder något speciellt pronomen är det bra att säga det i pronomenrundan. Säg tex "jag har inget speciellt pronomen jag föredrar" eller "jag har inte bestämt mig än" eller "jag har svårt att bestämma mig just nu" i stället för att säga "jag bryr mig inte om vilka pronomen ni använder" eller "ni kan kalla mig vad ni vill". Detta eftersom det annars kan antyda att pronomen inte är viktigt, när det i själva verket kan vara mycket viktigt för andra.
- Respektera människors pronomen-särskilt efter en pronomenrunda.
- Om du råkar använda **fel genus eller pronomen** om någon ska du inte bortförklara dig, rätta dig istället och fortsätt med vad du pratade om, alternativt be om ursäkt, rätta dig och fortsätt. Det är okej att göra misstag när vi försöker göra rätt men fortfarande håller på att lära oss.
- Vissa människor har kanske inte "kommit ut" som trans utanför klassrummet. Se till att du vet hur de vill bli tilltalade (namn/pronomen) utanför skolan och var noga med att respektera deras önskemål, för att omedvetet "outa" dem och kanske försätta dem i fara.

NAMN

Namn är lite som pronomen, båda innehåller information om personen, bland annat om dens genustillhörighet.

Givet namn och taget namn

Ibland har någon valt att ta ett annat namn än det de gavs vid födseln. För de som inte identifierar sig med sitt givna namn kan det vara mycket ångestfyllt om någon kallar dem det i stället för deras tagna namn. I bland kallas också ett givet namn som inte längre används för "dödnamn".

-
- Trans* och icke-binära personer har ofta andra namn än det som står i deras legitimation, i deras pass eller i skolans datasystem.
  - Ansträng dig verkligen att lära dig dina medmänniskors tagna namn, och gör sedan ditt yttersta för att använda dem.
  - Detta kan hjälpa dem att känna sig tryggare, att vara mer närvarande och aktiva i klassrummet.
  - Här är det viktigt att lägga på minnet att vissa personer kanske inte "kommit ut" utanför klassrummet. Se till att du vet hur de vill bli omtalade (namn/pronomen) utanför skolan och kom ihåg att när du gör detta hjälper du personen till en tryggare tillvaro.

TILLGÅNGLIGHETS- & FUNKTIONERS VARIATIONER

Alla har i olika hög grad olika funktionsvariationer och alla har behov av att den miljö de vistas i är tillgänglig. Hur dessa behov ser ut är olika för varje person.

Normativa behov

Vissa behov anses som mer normativa, allt från toalettpauser, tillgång till internet, eller att få tillräcklig tid att sova ut.

Mindre normativa behov

Andra behov anses som icke-typiska. Det kan röra sig om behov som kommer av olika neurovariationer som dyslexi eller ADHD, men också allergier, nedsatt hörsel eller rullstolsanvändning.

Ha koll på ditt funktionsperspektiv

När vi diskuterar tillgänglighetsfrågor måste vi närma oss från olika perspektiv baserade på olika funktionsvariationer. Vi måste ha koll på våra egna förutfattade meningar om funktionsvariationer. Detta genom att erkänna att den värld vi lever i huvudsakligen är byggd för norm-kroppar och norm-hjärnor.

- Inför en tillgänglighetsrunda, där människor kan berätta om vilken typ av anpassning de behöver för att kunna fungera bra i rummet.
- Säg: "Mina behov av tillgänglighet är tillgodosedda". Denna formulering bekräftar att vi alla har behov av tillgänglighet.
- Säg inte "Jag har inga tillgänglighetsbehov". Det ignorerar det faktum att dina tillgänglighetsbehov tillgodoses eftersom de sannolikt är normativa.
- Kom ihåg att - eftersom vi lever i en funkofobisk värld med många funkofobiska strukturer - så är det inte alltid möjligt att skapa tillgänglighet för alla, även om vi verkligen anstränger oss.
- Välvilja och en förståelse för tillgänglighetsbehov, liksom empati kan vara till stor hjälp.
- Fråga vilka faktiska behov deltagarna har, både före och efter evenemanget, liksom om de har tips på hur saker kunde gjorts bättre, så att du kan vara mer förberedd och medveten nästa gång.
- Ibland innebär det att bara finnas där när det inte finns tillgänglighet för alla och att förstå och erkänna denna brist.

VERBALISERA SAMTYCKE

Det är viktigt att utgå från samtycke och på ett respektfullt sätt ta in deltagarnas samtycke när vi ber dem öppna sig och berätta om känsliga saker.

Att ge samtycke till att dela med sig

Deltagande i en pronomenrunda kan vara en spännande och bekräftande upplevelse. Det kan skapa ett utrymme där alla kan dela med sig och lyssna. Det kan bidra till förtroende och intimitet, vilket kan vara en värdefull erfarenhet för gruppen

Samtycke till att inte dela

Trots alla positiva saker nämnda ovan så behöver pronomenrundan inte vara en positiv erfarenhet för alla. Vissa kanske inte känner sig bekväma med att dela med sig, eller att dela med sig just nu, i just den här gruppen. Vissa kanske har dåliga erfarenheter av pronomenrundor sen tidigare som gör att de känner sig otrygga. Andra kanske inte vill komma ut i alla sammanhang.

- Skapa bra förutsättningar före pronomenrundan. Detta innebär att du måste vara tydlig med varför ni gör pronomenrundan och hur den kommer att genomföras.
- Samtycke kan uppnås på olika sätt: Ett sätt är att ni i gruppen tillsammans diskuterar och kommer överens om hur pronomenrundan skall genomföras och hur ni skall agera efteråt. Här upprättar deltagarna riktlinjer som de sedan "går med på" att följa.

Till exempel:

"Vi är överens om att det som sägs i detta rum stannar här".

"Vi är överens om att använda rundan som ett verktyg för att försöka göra platsen tryggare för alla deltagare".

"Vi strävar efter att alla ska få tid och möjlighet att komma till tals".

"Om någon behöver lämna rummet för att de känner sig obekväma – så är det helt okej".

- Det går också att hänvisa till skolans eller Universitetets redan etablerade riktlinjer gällande diskriminering och arbetsmiljö.
- Samtycke är en färskvara och behöver ständigt förnyas. Även om någon form av socialt kontrakt har upprättats, t.ex. i början av terminen, så är det viktigt att det finns möjligheter att samtycket kontinuerligt omprövas i takt med att gruppen och dess behov förändras.

”PASS”,

ATT PASSA

Att passa är ett sätt att få rundan av fungera smidigt då någon bestämmer sig för att den inte vill dela med sig.

Hur används ”pass”?

Innan ni börjar en pronomenrunda är det bra att komma ihåg att alla kanske inte känner sig bekväma med att dela med sig av personliga saker.

Därför kan alternativet att “passa” minska pressen att behöva dela med sig, av något som en inte är bekväm med. Det ger även möjligheten att passivt kunna delta.

- Introducera möjligheten att kunna "passa" på ett sätt, till exempel: "Om det är din tur att dela med dig och du inte känner dig bekväm med det kan du säga "pass". Du behöver inte förklara varför."
- Se till att alla förstår att användningen av "pass" skapar en inkluderande och tryggare plats.
- Genom att säga "pass" kan personer som inte vill dela med sig av sitt pronomen eller namn stanna kvar i rummet.
- Var tydlig med att syftet med möjligheten att "passa" är till för att skydda utsatta personer från att behöva lämna rummet, inte för att privilegierade personer skall kunna underminera tillgänglighetsarbetet. Att som cis-person "passa" och säga "Jag bryr mig inte om vad mina pronomen är" eller "mitt pronomen är 'chefen'" anses inte som respektfullt eller ett okej beteende. Sådant är exempel på **mikroaggressioner**, som ogiltigförklarar eller förlöjligar den betydelse pronomen kan ha för andra i rummet.

SPRÅK

Språket kan både hjälpa oss att skapa relationer, och förstöra dem.

De ord vi använder gör skillnad.

Ett inkluderande språk är en annan viktig faktor i klassrummet och i arbetsmiljöer i allmänhet. Hur vi talar till varandra och vilka ord vi använder kan göra stor skillnad för hur våra relationer utvecklas.

Språket har potential att skapa eller förstöra våra relationer

Ibland exkluderar eller förtrycker språket vissa människor, och ibland till och med oss själva. Språket är ett kraftfullt verktyg som ibland upprätthåller våldsamma normer - vare sig dessa är baserade på kön, funktionalitet eller ras. Samtidigt kan språket vara otroligt bekräftande när det används medvetet.

- Det är viktigt att vara medveten om sitt språkbruk. Det innebär att ni bör ta er tid att lära er att lyssna på varandra och respektera olika individers beskrivningar av sina identiteter och deras sätt att leva ut dem.
- Ibland kan du ofrivilligt använda ett språk som utesluter andra. Bli inte stött om någon rättar dig, och var inte rädd för att rätta andra.
- Du kan avköna språket genom att säga "räddningspersonal" i stället för "brandman", "person" i stället för "man/kvinna", "talesperson" i stället för "fru talman" för att nämna några exempel.
- Du bör också undvika att använda "man" eller "kvinna" när du talar om reproduktionssystemet. Du kan istället nämna de kroppsdelarna eller funktioner som är relevanta i sammanhanget, tex "testiklar/spermaproduktion", "äggstockar/äggproduktion" eller "livmoder".
- Och när vi talar om människor specifikt i förhållande till dessa könsegenskaper kan vi säga "personer med penis" eller "människor med vagina". Detta är också viktigt när du talar om graviditet. Du kan använda "gravida personer" i stället för "gravida kvinnor", eftersom alla gravida personer inte är kvinnor.
- Tänk på att könsorgan och könsidentitet inte är samma sak, och att dessa inte är så binära som vi ofta får lära oss. En sådan medvetenhet ingår sällan i den vanliga utbildningen och det skulle göra stor skillnad om det gjorde det.

SAFER SPACE

Utrymmen där deltagarna strävar efter att skapa en tryggare eller en så trygg plats som möjligt. Att enbart införa pronomenrundor och tillgänglighetsrundor är inte tillräckligt för att skapa en tryggare plats.

Hur kan vi då göra för att göra en plats tryggare?

Pronomenrundor, tillgänglighetsrundor och att arbeta med samtycke. Vidare kan vi använda möjligheten att säga "pass" i rundorna och sträva efter att använda ett inkluderande språk. Men så länge samhället är orättvist, genom orättvisor grundade i t.ex transfobi, rasism och funkofobi, så kommer inget utrymme att vara helt tryggt.

De många överlappande maktrelationer och orättvisor som finns i klassrummet kan skapa många olika former av otrygghet. Detta kan motverkas med hjälp av öppna samtal och diskussioner om vad en strävan efter en tryggare plats kan betyda för just er.

- Var från början tydlig med vilket beteende som förväntas av alla deltagare, liksom vad som inte tolereras, men låt samtidigt gruppen prata genom vilka förhållningsregler som är viktiga för dem. En bra strategi för detta är att arbeta med uttalat samtycke.
- Förankra förhållningsregler som inkluderar nolltolerans mot våld, trakasserier och [hat-brott, hets mot folkgrupp, personangrepp], och försäkra er om att alla vet vad som gäller. Ge exempel på oacceptabla beteenden och varför dessa inte är acceptabla.
- Skapa en plattform för kritisk dialog där ni kontinuerligt kan ompröva och utveckla - vad det innebär att sträva efter en "tryggare plats". Utvärdera och reflekterar över era förhållningsregler, och inkludera alla: studenter, personal och andra lärare.
- Diskutera med gruppen om vilka konsekvenserna ska vara om någon inte följer förhållningsreglerna. Liksom hur ni kan hjälpa varandra att motverka omedvetna fördomar eller internaliserade rasistiska, sexistiska eller transfobiska tankemönster, liksom sociala eller språkliga vanor.
- Försök vara ett gott exempel för gruppen, och låt klassrummet stegvis bli tryggare i takt med med gruppens utveckling och behov. På så sätt kan ett större förtroende långsamt byggas upp.
- Som lärare kan du skicka runt ett formulär där studenterna kan fylla i kontaktinformation, vilka pronomen de använder, liksom sina tillgänglighetsbehov och annat som är viktigt att känna till.
- Men viktigast av allt är att inse att strävandet efter att göra platsen tryggare är ett kontinuerligt arbete, detta bör genomsyra allt som pågår i och omkring klassrummet.

EXPERIMENT- ERA

Det finns många olika sätt att införa och använda pronomenrundor och tillgänglighetsrundor. Experimentera, variera och var inte rädd för att göra fel.

En utgångspunkt

Den här guiden kan fungera som en första inblick i, och en utgångspunkt för att kunna börja arbeta med pronomenrundor. Ni kan skriva ut den och ta med den till skolan. Ni också kan anpassa den till era specifika förutsättningar, behov och önskemål.

-
- Använd tipsen i denna guide som utgångspunkt, ni behöver inte göra allt på en gång.
  - Sträva efter att samla in feedback efter varje runda, detta är viktigt för att kunna se hur arbetet går och för att kunna anpassa det för de mest utsattas behov.
  - Tillsammans med gruppen kan ni testa olika saker, för att sedan reflektera över vad som fungerade bra och vad som kan göras annorlunda.
  - Era försök med rundor kan misslyckas, men det är okej. Bli inte avskräckt av misstagen, alla gör vi fel ibland, det viktiga är hur vi agerar när det blivit fel (se eftervård).
  - Om ditt agerande sårat någon så kan du öva på att be om ursäkt, det kan vara lärorikt.
  - Experimentera, ställ frågor och var nyfiken. Ju mer ni försöker desto bättre blir ni.
  - Det kan verka överväldigande, men det kan också vara roligt.

EFTERVÅRD

Att öppet dela med sig av sina pronomen ger inga garantier för att folk kommer att tala om dig på det sätt du bad om.

En pronomenrunda löser inte alla problem

En pronomenrunda är bara ett steg på vägen mot ett tryggare klassrum. Det kan ta tid och kommer kanske inte att ske över en natt. Och när vi testar nya saker kommer vi också att begå misstag. Därför krävs det att vi också efter pronomenrundan har metoder att hantera olika situationer där det blir fel.

Att anta någons pronomen

Det är säkrast att vi inte antar vilka pronomen någon använder. Det är bättre att vi istället tar oss tid att ta reda på vilka pronomen som är rätt för dem vi umgås med.

Vissa använder mer än en uppsättning pronomen, andra har aldrig tänkt på att de överhuvudtaget skulle kunna välja pronomen.

Om du har antagit fel genus eller använt fel pronomen om någon och sedan kommer på det

- Be om ursäkt, rätta dig själv och fortsätt sedan med var du pratade om. Alternativt kan du bara rätta dig själv, eftersom en ursäkt (eller ännu värre en bortförklaring) kan göra att fokuset hamnar på fel sak.
- Kom ihåg när du har sagt fel: fokuset är inte på dig.
- Respektera att den person du har använt fel pronomen om kanske inte vill prata om det (just nu).
- Försök inte bortförklara dig, träna istället på att säga rätt. (Det finns en lista med tips på böcker och texter med övningar i slutet av denna text).

Om du blir felkönad

- Om du känner att du klarar av det, gör personen medveten om det och rätta den direkt.
- Annars kan du i efterhand göra personen medveten genom att skriva ett e-postmeddelande. Ett brev kan ha lika stor effekt som ett samtal och kan kännas lättare.

Om du bevittnar att någon blir felkönad

- Var ett stöd och gör felsägarens medveten om de pronomen den drabbade använder. Om felkoningen fortsätter, ta ett enskilt samtal med personen och förklara hur viktigt det är att använda rätt pronomen. Se till att du tar hand om personen som har blivit felkönad.
- Ju fler människor som tar upp felkönning, desto mindre sannolikt är det att det händer igen.

För att undvika att någon blir felkönad på ett onlinemöte

- Se till att skriva dina pronomen bredvid ditt användarnamn.
- Påminn i chatten för att slippa avbryta. Till exempel : "Våra pronomen står efter våra användarnamn. Var vänlig att använda dem!"
- Om det är ett onlinemöte där alla har kameran på - kan du ha en handgjord namnskylt - eller pronomen-pin (som du skulle haft under ett vanligt möte) och om det förekommer felkönning kan du peka på det.
- Som mötesunderlättare kan du påminna deltagarna att använda rätt pronomen, om du märker att folk säger fel. Du kan också uppmana deltagarna att skriva ett privat meddelande till dig om de blir felkönade.

Hur du kan anordna pronomenrundor i olika sammanhang beror på en rad olika faktorer?

Vilka kommer att vara där?

Det är bra att tänka på vilka som kommer att delta. Hur kan du planera och underlätta pronomenrundan så att den gynnar individerna och gruppen på bästa sätt? Arbetar du med barn, ungdomar eller vuxna? Är de studenter, kollegor eller en grupp volontärer?

Vad är syftet med aktiviteten?

Är ni där för att studera eller för att umgås? Är deltagandet frivilligt eller obligatoriskt?

Hur kan ni starta ett samtal?

Vad behöver vi veta om varandra?

När vi träffar nya människor börjar vi ofta med att småprata. Det kan vara en bra utgångspunkt. Det kan dock verka alienerande att fråga "Var kommer du ifrån?". Det kan istället vara mer konstruktivt att prata om det som ni faktiskt har gemensamt, situationen ni befinner er i, era förväntningar eller vädret.

Ni kan också använd en övning för att bryta isen, och för att få igång samtalet och hålla igång det på ett avslappnat sätt.

I mellan- och högstadiet

I klassrummet kan ni börja med att fråga vad deltagarna har för fritidsintressen. Ni kan också fråga om deras favoritämne eller vad de skulle vilja göra på sommarlovet.

I högre utbildning som gymnasium, högskola eller universitet

På en valbar kurs, kan ni fråga varför deltagarna valde kursen och vad de vill få ut av den. En annan bra fråga är: "i vilken historisk epok skulle du vilja ha levat?"

En mer abstrakt approach

Du kan be deltagarna berätta om sin favoriträtt, favoritfärg eller något de drömt. Du kan fråga: "vilken växt skulle du helst vilja vara?" eller "Vilken blandning av två djur skulle du vilja vara?".

Rörelse eller ljud

En annan metod är att be deltagarna uttrycka sig mer abstrakt genom rörelser eller ljud. Du kan be dem att göra ett ljud eller en rörelse som beskriver hur du känner dig just nu.

Skriv era pronomen på namnlappar

Om ni inte vill ha en runda kan ni göra namnlappar. Ställ fram ett bord med papper, pennor eller målarfärger där folk kan samlas och skapa sina egna namn- och pronomenlappar. Ni kan ha gummiband eller säkerhetsnålar för att fästa namnlapparna. Se till att de placeras synligt.

Gör en karta tillsammans

Du kan lägga ett stort papper på golvet eller på ett stort bord och rita en karta med allas namn, sittplats och pronomen.

Utvalda resurser och organisationer

Engelska

GLSEN Educator Resources. <https://www.glsen.org/educator-resources>

Trans*Ally Workbook – Getting Pronouns Right & What It Teaches Us About Gender. Davey Shlasko, 2014.

The guide to being a trans ally. Straight for Equality, 2020. <https://straightforequality.org>

FRANSKA

Genre.s Pluriel.le.s. <http://www.genrespluriels.be/>

Trans-inter-action. <https://trans-inter-action.fr/>

Trans*guide, Guide d'accompagnement pour l'inclusion des personnes trans dans l'enseignement supérieur en fédération Wallonie-Bruxelles, 2018. <https://cutt.ly/lmfcCoH>

SVENSKA

Transformering. <https://transformering.se/>

RFSL (Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter). <https://www.rfsl.se>

Oavsett kön – Handbok för arbete med jämställdhet och trans, RFSL, 2020. <https://www.rfsl.se>

Ni kan hitta den här guiden på engelska och franska:
http://ttttoolbox.net/Who_is_in_the_Classroom::Teaching_Materials.xhtml

Översatt av Åke Sjöberg, med hjälp av Esse McChestney.

© Collective Conditions for (re-)use (CC4r), 2021. Copyleft with a difference: You are invited to copy, distribute & modify this work under the terms of the CC4r. <https://gitlab.constantvzw.org/unbound/cc4r>